

ням скарг в післяопераційному періоді. З метою корекції стану пацієнта лікар повинен застосовувати засоби замісної терапії (ЗЗТ) ССО. Склад ЗЗТ ССО є різноманітним та може включати монопрепарати або фіксовані комбінації таких активних фармацевтичних інгредієнтів (АФІ): гіалуронової кислоти (часто у формі натрію гіалуронату), карбомеру, гіпромелози, кармелози, поліквату, повідону, полівінілового спирту, декспантенолу та інших. На вітчизняному фармацевтичному ринку ЗЗТ ССО представлені у формі очних крапель, очного гелю, розчинів та емульсії.

Мета. Обґрунтування раціонального вибору ЗЗТ з урахуванням особливостей розвитку ССО у вищезазначеної групи пацієнтів та значний асортимент засобів.

Матеріали та методи. За досліджуваний період (серпень–грудень 2021 р.) серед прооперованих 346 пацієнтів ССО як особливість раннього реабілітаційного післяопераційного періоду був виявлений у 191 пацієнта. В якості замісної терапії даного синдрому використовували засоби, що мають вплив на водний та муциновий шари слізної плівки.

Результати та їх обговорення. При повторних оглядах у пацієнтів, яким було призначено гелеподібні засоби на основі карбомеру, спостерігався кращий комплаєнс застосування ЗЗТ і покращення стану відбувалось на 2-гу–3-тю добу, тоді як інші групи пацієнтів не мали достовірного зменшення проявів ССО протягом 2-х тижнів, а отже потребували корекції призначеної післяопераційної терапії ССО.

Висновки. Отримані результати проведеного дослідження свідчать на користь вибору ЗЗТ у формі гелю, що обумовлено, насамперед, кращою фармакотерапевтичною ефективністю, а також кращим комплаєнсом внаслідок меншої потреби в частих інстиляціях ЗЗТ.

MARTIAL LAW: AN UNEXPECTED TEST OF THE ROLE OF THE PHARMACIST IN THE RATIONAL USE OF MEDICINES

Mishchenko Oksana, Bezditko Natalia, Kalko Kateryna, Berezniakov Andrii

Institute for Advanced Training of Pharmacy Specialists

National University of Pharmacy, Kharkiv, Ukraine

Department of Clinical Pharmacology

clinpharmacol2019@gmail.com

Introduction. According to the provisions of the current Constitution of Ukraine, martial law was introduced in our country on February 24, 2022, which continues to this day. Both the personal life and professional activity of every citizen of Ukraine have changed. Changes in the priority areas of activity affected all specialists in the field of pharmacy without exception. Ukrainian pharmacists make a significant contribution to the victory. Pharmacies that work under bullets and

shelling in the front-line zone and in the de-occupied territories make a significant contribution to preserving the lives and health of millions of Ukrainians every day. One of the features of the professional activity of pharmacists in the conditions of martial law is a significant increase in the importance of pharmaceutical care.

Purpose. To determine the peculiarities of the dispensing of medicinal products in a pharmacy under the conditions of martial law in Ukraine.

Methods. Comprehensive analysis of the current educational and professional program of the second (master's) level of higher education in the specialty 226 Pharmacy, industrial pharmacy of the field of knowledge 22 Health care at the National Pharmaceutical University, educational programs of professional development of the department of clinical pharmacology of the Institute of professional development of pharmacy specialists and the main provisions of the Order of the Ministry of Health of Ukraine No. 413 of June 21, 2022

Results. Pharmaceutical care is one of the professional competencies of a pharmacy specialist. This is a comprehensive program of interaction between the pharmacist and the patient (pharmacist and doctor) during the entire period of drug therapy, starting from the moment of dispensing the drugs until their complete cessation of action. In a pharmacy, under normal conditions, it should be provided to the patient during the dispensing of over-the-counter drugs. Guardianship should include several aspects. The most important aspects are: determination of threatening symptoms, determination of contraindications to the use of certain drugs, criteria of effectiveness and safety. Peculiarities of pharmaceutical care during martial law: reduced opportunities to get a doctor's consultation, reduced assortment of medicines, non-prescription leave of most prescription medicines. It is for this category of drugs that the pharmaceutical care of the patient is especially important.

Conclusions. In the conditions of martial law, when the absolute majority of medicines are allowed to be dispensed without a prescription, the importance of pharmaceutical care of the patient in the pharmacy increases significantly. The issue of pharmaceutical care of both over-the-counter and prescription drugs should be given primary attention during the training of pharmacy workers.